

Proactieve eco-compliance als competitief wapen

08 april 2016, 02:00

Thomas Vandenhaute

Waarom nu het moment aangebroken is om met ecodesign te starten

Wie energiegerelateerde producten op de markt brengt, moet vaak voldoen aan de vereisten voor ecodesign. De Europese richtlijnen hierrond bevatten namelijk specifieke verordeningen met producteisen voor een groot aantal producten.

Lang lag de focus op de energiestatistiek van de producten zelf, maar vandaag gaat ook flink wat aandacht naar andere aspecten, waaronder grondstoffenefficiëntie. De wetgeving is dus nog lang niet rond. In een eerste fase moeten normen opgesteld worden. Vervolgens kunnen die gebruikt worden bij de bepaling van de wetgeving.

Het goede nieuws is dat u als bedrijf uw steentje kunt bijdragen aan het ontwikkelingsproces van nieuwe normen. Meer nog, de Europese Commissie roept de normalisatieorganisaties CEN, CENELEC en ETSI op om dat te doen. De voordelen hiervan? U bent als eerste op de hoogte van de ontwikkelingseisen en helpt mee bouwen aan de toekomst van ecodesign. En doordat u vroeg kunt schakelen op ontwerpvlak, kunt u ook snel de producten van morgen in de markt zetten. Kortom, u zet uw bedrijf in poleposition op ecodesignvlak.

Beeld: Europese commissie

Ecodesign: voor een waaier aan energiegerelateerde producten

Stel, u wilt de milieuprestaties van uw producten optimaliseren want uw klanten zijn hier gevoelig voor. Ze kiezen hun producten immers in functie van de totale gebruikskost, dus niet louter op basis van aankoopprijs. De volledige levenscyclus van uw product in rekening nemen vanaf het

ontwerpproces is in zo'n geval cruciaal.

In 2005 kwam de Europese Unie met het eerste regelgevende kader voor de ontwikkeling van ecodesigneisen voor energieverbruikende producten. Later breidde het toepassingsgebied ervan uit naar energiegerelateerde producten. Die worden onderverdeeld in verschillende productgroepen met aparte eisen, voornamelijk op het vlak van energie-efficiëntie.

Op basis van het regelgevende kader kunnen voor uiteenlopende producten specifieke eisen worden uitgewerkt. Vandaag bestaan die al voor ruim 30 producten, van elektrische motoren tot airconditioning. Voor het volledige overzicht kunt u [hier](#) terecht.

Bij de ontwikkeling van de wetgeving wordt vaak een beroep gedaan op de methodes die in normen zijn opgesteld. De ecodesignrichtlijn en alle bijbehorende normen kunnen dus een impact hebben op een brede waaier aan producten. Wanneer u hier tijdig op inspeelt, kunt u uw concurrenten een stap voor zijn.

Doel: ecologische ontwerpeisen voor energiegerelateerde producten

Bij de beoordeling van de significante milieuaspecten worden verschillende fasen in de levenscyclus van het product meegenomen, waaronder:

- selectie en gebruik van grondstoffen,
- fabricage,
- verpakking, transport en distributie,
- installatie en onderhoud,
- gebruik en einde van de levensduur (de toestand van het product vanaf het einde van zijn eerste gebruiksmogelijkheid tot aan de definitieve verwijdering).

Voor elke fase kunnen een aantal milieuaspecten worden beoordeeld, zoals:

- materiaalverbruik;
- energie en andere hulpbronnen zoals drinkwater;
- verwachte lucht-, water- of bodememissies;
- verwachte verontreiniging door fysische effecten (bv. geluid, trillingen, straling of elektromagnetische velden);
- verwachte productie van afvalstoffen en de mogelijkheden voor hergebruik, recyclage en terugwinning van materialen en/of energie (in lijn met richtlijn 2002/96/EG betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)).

Heel uiteenlopende parameters hebben hier een impact op: gewicht en omvang van het product, gebruik van gerecycleerde materialen, inzetten van gebruikte componenten, energie- en waterverbruik en verbruik van andere hulpbronnen, gebruik van gevaarlijke stoffen, hoeveelheid en aard van de nodige verbruiksgoederen om het product correct te gebruiken (bv. slijtdelen), de mate waarin hergebruik of recyclage van product en componenten mogelijk is, verlenging van de levensduur ...

Worden er wettelijke eisen gesteld op het vlak van ecodesign, dan kan dat verstrekkende gevolgen hebben voor het productontwerp. Bijgevolg is ook de invloed op het ontwerp- en productieproces

aanzienlijk. Kortom, wie als eerste op de hoogte is van opkomende wijzigingen en trends, kan er ook tijdig op inspelen.

Normen: hoe komen ze tot stand?

Allereerst worden de Europese normalisatieorganisaties CEN, CENELEC en ETSI via een normalisatiemandaat verzocht om voor een bepaald onderwerp een norm te ontwikkelen. De organisaties nemen de aanvraag op in hun werkplan, waarna technische comités aan de slag gaan om de specifieke normen te ontwikkelen. Zo'n ontwikkelingstraject kan jaren duren.

Wat het normalisatiemandaat rond efficiënt materiaalgebruik betreft: de bedoeling is om eerst generieke normen te ontwikkelen. In een tweede fase volgen dan de productspecifieke normen. Eens de normen ontwikkeld zijn, worden ze meegenomen bij het opstellen van de wettelijke ecodesigneisen. Vaak vormen normen ze de basis voor de testmethodes in de wettelijke eisen.

Welke rol kan uw bedrijf spelen?

Als bedrijf – ook als kmo – kunt u op verschillende manieren een bijdrage leveren aan dit ontwikkelingsproces:

- Zetelen in een normalisatiecomité of bijbehorende werkgroep. De comités en werkgroepen komen enkele keren per jaar samen. Een vergadering neemt al snel een dag in beslag, dus houd er rekening mee dat zo'n actieve participatie een serieuze tijdsinvestering vraagt.
- Reviewen van drafts van normen. Via schriftelijke commentaren op de drafts kunt u inhoudelijke feedback geven op de normen in ontwikkeling.
- Passieve betrokkenheid. U wordt op de hoogte gehouden over de status van de normen, de (korte) inhoud ervan en de nieuwste ontwikkelingen. Maar een inhoudelijke bijdrage kunt u niet leveren.

Zin om mee te stappen in dit traject?

Wenst u - actief of passief - betrokken te worden in dit traject of hebt u er een vraag over? Contacteer **Tim Hamers** bij Agoria op +32 2 706 80 22.

Benieuwd naar de impact van ecodesigneisen op uw bestaande producten? Of wenst u van start gaan met levenscyclusdenken tijdens het ontwerpproces? Experts van Siris kunnen u adviseren en begeleiden. Neem contact op met **Thomas Vandenhoute** bij Siris op +32 491 86 91 71.

Over dit project

Siris & Agoria dienden een gezamenlijk projectvoorstel in bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen rond het thema 'proactieve eco-compliance als competitief wapen'. Wordt het traject weerhouden, dan starten we actievere begeleiding op rond dit thema. Om het belang ervan te onderstrepen, zullen we voortaan ook geregeld communiceren over dit topic. We onderzoeken hoe bedrijven concreet aan de slag kunnen om een competitief voordeel te ontdekken.

Auteurs

Thomas Vandenhoute